

ROMANIA LIBERA

APARE IN TOATE ZILELE

ABONAMENTELE :

In Capitala: Pentru 1 an 80 lei; 6 luni 15 lei; 3 luni 8 lei.

Pentru Abonamente, Anunciuri și Reclame a se adresa :

In Romania: La administratiunea, Tipografia Stefan Mihalescu, Strada Covaci, Nr. 14 și la corespondentii ziarului din județe.

ANUNCIURILE :

Linia mică pe pagina IV . . . 80 bani. Reclame pe pagina III-a 5 lei.

Director: D. AUG. LAURIAN

OBSERVATORIU METEOROLOGIC

Buletin atmosferic, Joi 11 Aprilie

Table with columns for climate elements (Temperature, Barometric pressure, Wind, etc.) and three time slots (2 pm, 8 pm, 8 am).

Aspectul zilei: Azi ziua foarte noroasă, noaptea senin, vânt slab, soarele a strălucit 45'.

Directorul Observatorului: St. Hepites. NOTA.—Temperatura este dată în grade centigrade și media calculată prin formula...

ȘTIRI TELEGRAFICE din ziarele straine.

Nis, 19 Aprilie. Regele a deschis astăzi Scupștina. In mesajul călătoriei sa la manevrele din...

Berlin, 20 Aprilie. Optimismului exagerat din zilele trecute pare a' i urma acum un pesimism tot așa de exagerat.

Berlin, 20 Aprilie. «Norddeutsche Allgemeine Zeitung» vorbind de telegramele alarmante din Londra zice, ca cu toate acestea ea speră într-o aplanare multumitoare a diferentelor anglo-ruse.

Bruxela, 20 Aprilie. In cursul acestei săptămâni se va supune Camerii un proiect de lege, care autoriză pe regele Leopold să primească titlul de suveran al Statului Congo.

Roma, 20 Aprilie. La reunirea Camerii ministrul de externe, d. Mancini va prezenta un proiect de lege, elaborat in intelegere cu cel'alt' ministri, privitor la inlesnirea și sprijinirea explorațiilor științifice și întreprinderilor comerciale in Africa.

Varșovia, 20 Aprilie. Se zice că Tarul a aprobat deciziunea consiliului de Stat, ca in toate școlile elementare din regatul polon să se introducă limba rusă in învățământ, afară de catechismul catolic.

Polonia și pentru guvernamele sud-vestice, care exclude pe străini, de la serviciul căilor ferate, se va întinde asupra tuturor liniilor ferate ruse.

Petersburg, 20 Aprilie. Pacea cu Anglia e asigurată in aparență, dar tot mai domnește o dispozițiune iritată.

Ziarul «Nowosti» pledează contra părerii, că neutralitatea Porții, executată prin stăruința Germaniei, ar achita serviciile aduse de Rusia Germaniei la 1870.

Serviciul telegrafic al Rom. Lib.

22 Aprilie 1885—3 ore seara. Ziarele socotesc că speranțele de pace au descrescut mult.

Londra, 22 Aprilie. «Daily-News» crede că Rusia nu dorește pacea și constată că după raportul generalului Lumsden, Rușii au fost agresorii in afacerea de la 30 Martie.

Cabinetul englez a trimis ieri o depeșă importantă la St. Petersburg. «Standard» crede că această depeșă cere ca generalul Komaroff să fie desaprobat.

(Havas).

București, 11 Aprilie

In noua fază in care a intrat Statul român, datorită suntem a ne îngriji cu deosebire de creșterea tinerimei. Legătura strânsă, fatal putem zice, ce există între faptele omului și modul lui de a gândi, de a judeca, ne îndatorează a fi cu luare aminte la creșterea tinerimei.

Despre acest lucru, am vorbit des guvernelor in coloanele noastre, așa de des, încât une-ori auziam impătându-ni-se, că prea plictisim lumea, cu școala și iar cu școala.

Cine vrea să discute cestiunile de învățământ, ierte-ne cei care primesc cestiunile pe d'asupra și dau soluțiuni într'un cuvânt a le spune, că are un subiect foarte complicat. Cestiunea culturii conține o mulțime de cestiuni de amănunt, toate interesante pentru o societate, a căror soluțiune nu lesne se găsește.

In lipsă de organe speciale, care să discute de aproape aceste cestiuni, a rămas iarăși ziarelor politice sarcina de a se ocupa și de dăsele, de a deștepta atențiunea societății și a guvernelor asupra lor, de a crea curente, de a discuta și propune soluțiuni. Cât ne-a ajutat puterile, am căutat a ne indeplini și această datorie, pătrunzând cât se poate in inima cestiunilor, luând in cercetare când una când alta.

Astăzi ne vom opri puțin la una din aceste cestiuni, care ni se pare că a fost prea mult neglijată: la învățământul privat.

Cultura copiilor noștri din orașe se face sa' in școlile publice, sa' in școlile private, sa' in familii. In școlile publice învățătura este aproape gratuită; in cele private este plătită de părinți; in familii fac părinții ce pot și cum ei taie capul. Dar cum se face cultura copiilor, fete și băieți, dar mai cu seamă fete, prin școlile private?

Este aci o cestiune la care o an-

chetă serioasă ar găsi multe de zis.

Sunt școale private bune, ici și colo, dar in multe se pare că se face mai mult o speculă, de cât o bună creștere a tineretului, abuzându-se când de nepriceperea părinților, când de puținul lor interes pentru cultură.

Legislațiunea noastră a pus toate școlile private sub privegherea Statului, a specificat condițiunile ce trebuie să le însușească, și a dat putere ministrului instrucțiunii publice de a le opri funcționarea, când ast-fel de școale ar pierde timpul copiilor nedesvoltându-le inteligența, când ele ar vătăma moralitatea și sănătatea copiilor, prin deprinderi stricute or ținerea lor in condițiuni fizice insalubre.

Trebuie să spunem cu măhnire că mai toți ministrii școalelor au dat prea puțină atențiune învățământului privat și au suferit, nu șcim din ce cauze, a se produce aci multe fapte de neîngăduit.

Dacă părinții, din indiferență sau din nepricepere, n'au exercitat nici o presiune asupra guvernelor, spre a le deștepta grija asupra învățământului privat, nu e un argument pentru guverne de a sta cu mâinile încrucișate și de a lăsa să se întâmple or-ce in acest învățământ. El are o lege pe care este dator să o execute. Un mare interes social reclamă această executare.

Ne mirăm, cum de autoritatea școlară a suferit și suferă funcționarea unui mare număr de școale private, in disprețul legii instrucțiunii, atât din punctul de vedere al educațiunii intelectuale, cât și din acela al educațiunii fizice, și poate chiar din punctul de vedere al creșterii morale. Sunt foarte multe casuri, in care unii venetici au deschis școale, fără să ceară chiar autorizarea capului învățământului din România. De inspectarea acestor școli, mai nimeni nu s'a îngrijit. Și cu toate acestea sunt sute de familii, care țin copii in școale private, care varsă bani destul, in punga unor speculanți care abuzează de un lucru sfânt, cultura tinerimei.

Ne-a părut bine, când am auzit că prin ministerul școalelor s'ar fi agitănd această cestiune și că ar fi vorba de a se lua măsuri care să garanteze familiile in contra unor specule revoltătoare, ce aduc pagube mari creșterii tinerimei, sacrificiilor părinților și, prin aceasta, însuși Statului român.

Nu știm cu ce cuvinte să incurajăm autoritatea de a exercita privegherea impusă de lege și de a face să înceteze scandalul ce se desfășură nerușinat in unele locuri, cu nesocotirea chiar a legilor țării. Cultura tinerimei e viitorul Statului, și nu e nimeni permis a trafica neonest cu acest lucru.

Credem că societatea va arăta recunoștința celor ce ar pune un capăt abuzurilor, care se săvârșesc in învățământul privat.

CRONICA ZILEI

Mal mulți refugiați politici de diferite naționalități au rugat red. «Românului» să fie pe lângă familia Rosetti interpretul jalei ce i-a coprius la azul morții lui C. A. Rosetti, regretând că pozițiunea lor îi împedică d'a se manifesta altminterlea pentru cel care nu și-a uitat nici odată că a fost și el atăta vreme esilat.

Citim in «Românul»: «De două zile o mulțime imensă a venit d'a vèzut pe C. A. Rosetti. Eri, imbulzeala in speșial a poporul a fost la culme. Mal multe școale a venit in corpore. Ast-fel: gimnasiunii Cantemir, școala comercială, școala de fete Elisabeta-Doamna, liceul Sf. Gheorghe, școala de roșu nr. 2, școala de galben nr. 2. De la această din urmă școală toți copilașii aveau cunune sau buchețele mici de flori pe care le-au deșpus pe patul mortuar al lui C. A. Rosetti».

«Națiunea» a deschis o subscripțiune națională pentru ridicarea unei statuii lui C. A. Rosetti. Acest ziar s'a și inșcris cu suma de 500 d. lei.

Teatrele din Capitală au fost inchise aseară din cauza dooliului pentru rep. Rosetti.

«Voința Națională» spune că M. S. Regele, ducându-se alalt-ieri la locuința familiei Rosetti, stătu câte-va minute inaintea corpului marelui Rosetti și păru adănc mișcat, apoi, adresându-se fiilor regretatului Rosetti, le zise:

— Aveți un frumos esemplu de urmat.

S'a așfzat ieri de către Primărie pe zidurile Capitalei următoarea publicațiune, in negru:

Cetățeni ai Capitalei, Moartea crudă și fără indurare a răpit din mijlocul nostru pe cel mai curajos și devotat fiu al Patriei. Reprezentanțul vostru continuu de la divanul ad hoc; luptătorul neobosit pentru drepturile și libertățile de care vă bucurați astăzi:

Cetăț-anul C. A. Rosetti nu mai este!

S'a intors in sânul divinității după o luptă fără preget de o jumătate secol, acest geniu al inmierii și regeuerării noastre naționale!

România in dolii trebuie să ingenuche d'inaintea mormântului măreț ce se deschide și care coprinde istoria unei epece întrege și suferințe și de încercare pentru densa.

Vouă însă, cetățeni ai Capitalei, incumbă mal ales aceasta săntă datorie.

Să inșoțim cu toții la ultimul locaș cortegiului ilustrați și Capitalei României să se pue in dolii in ziua inmormântării acestor rămășițe scumpe!

«Resboiul» așfă că un liberat de la Văcărești, anume Petre Ștefănescu, căruia un alt areștant i destănuise că in curtea Mecetului Turcesc sunt ingropate bijuterii de mare valoare, s'a dus să le desgroape. «Politia prinzënd de vesa, a delegat pe d. comisar Niculescu, care s'a transportat ieri la fața locului, și, făcënd săpături, a găsit o cutie de tunică plină de bijuterii, precum inele, brațări, etc., in valoare de câte-va mil de franci. Aceste obiecte se așf deșpus la prefectură și se crede că sunt furate de la un argintar din București».

Primăria comunei București ne trimite această înștiințare:

Domnule Redactor, Am onoare a vă face cunoscut că consiliul comunal intr'unindu-se ast-zi 10 curent, pentru a înșoți cortegiul ilustrați cetățean C. A. Rosetti, inaintea de a porni a luat următoarea rezoluțiune: «Administrațiunea comuna să ea inițiativă, și să conducă o subscripțiune publică, pentru ridicarea monumentului acestui nustru cetățean; și in scopul acesta a decis că: Primăria să se înșcrie cu suma de lei zece mil care se va acoperi din excedentul bugetului lui 1885—1886. Primii ve rog, acceurarea distincși mele considerațiuni. 10 Aprilie 1885. Secretar general, D. Bolintineanu.

MM. LL. Regele și Regina, foarte simțitori la felicitările ce Li s'au adre-

sat pentru ziua de 8 Aprilie cruent, a' insărcinat pe d. ministru președinte să exprime cele mai vii mulțumiri clerului, d-lor represetanți ai națiunii, autorități civililor și militare, membrilor corpului comercial, cum și tutulor persoanelor particulare cari, prin telegrame sau prin inșcriere la Palat, s'au grăbit să manifeste cele mal bune simțiri ale d-lor pentru Tron și Dinastie.

Inmormântarea lui C. A. Rosetti

(10 Aprilie 1885)

De dimineață lumea incepe a se aduna in curte și imprejurul casei ilustrațiului repausat.

Corpul lui Rosetti este pus in cosciug, in camera sa de lucru, pe patul unde a suferit și și-a dat cea din urmă resuflare; el este acoperit de flori, inconjurat de coroane. Până la ora 1, cei cari l'au iubit și l'au stimat l'au mai putut vedea in casa sa.

Durerea familiei, figurile triste și nemângaiate ale prietenilor l'și sfășia inima de durere.

Strada și curtea casei erau înșesate de lume, care a păstrat o ordine admirabilă. Delegațiunile din județe și din Capitală luaseră loc in curte. Primul-ministru și familia sa, toți ceilalți ministri, consiliul comunal al capitalei și multe persoane din toate straturile societății erau in casa ilustrațiului fruntaș.

In curte.

La ora 1, recile rămășițe ale marelui luptător au fost purtate de amicil pe carul de jale. Intri aceștia distingem pe d-nii I. Brătianu, Dim. Brătianu, Ion Ghica, Seruru, Dim. Ghica.

Acest car simplu, acoperit de brad și de flori, era tras de doi cai albi și sătenii îl înconjurau. Dupe ce cosciugul l'și așezat și o parte din coroane atărnate, începură cuvintele funebre.

Postul deputat sătean, Mucenic Dinulescu, din Argeș, arată adăncă măhnire a sătenilor pentru incetarea din viața a acelaia care, cât a trăit, a luptat pentru săteni, și nici la moarte nu i-a uitat.

Din partea parlamentului a vorbit deputatul Nicolae Ionescu, scoțënd la lumină trăsuirile mari ale vieții marelui democrat și trăgënd patriotice învățăminte din testamentul său.

Nicolae Bordenau, delegatul Presei, face elogiiu bătrânului jurnalist, care atăția ani a slujit patria și libertatea cu inspiratul său condeit.

Dim. Giانی, in câte-va cuvinte mișcătoare, a exprimat durerea amicilor lui Rosetti pentru pierderea marelui cetățean care și-a calăuzeze cu dragoste și pe ei și țara, in momente grele.

Deputatul Tănăsescu, in numele comericiului, expuee câte-va trăsături din viața lui Rosetti și recunoștința comericiului pentru cel ce a parășit boeria, pentru a se pune in fruntea muncii naționale.

Lume era așa de multă in curtea repausatului, încat nu te mai puteai mișca. Intre asistenți, am notat preșența d-lor G. Vernescu, a generalului Manu, a generalului Florescu și a altor persoane din opozițiune.

Cortejul.

La 2¼ ore, convoiul funebru s'a pus in mișcare. Se părea atunc că un riș, căruia i s'a ridicat stavilarul, inainteaș in unde mari și rupe in drumul maluri nisipoase; pe marginea trotuarelor nu era zidul obișnuit, de soldați.

Fruntea cortegiului o ține gimnasiunii Cantemir, apoi Școlile normale: Carol I și a «societații p. inv. poporul român»;

- Școala de agricultură și silvicultură; Liceele; O societate tipografică; Comerțul, cu diferitele lui ramuri, (cofetarii, restauratori, etc. etc.); Meseriașii (tâmplarii, zidaril, cismarii etc.); Delegații județelor; Cercul studiilor sociale (cu drapel roșu); Societatea Presei; Societatea tipografică «Gutenberg»; Tipografi Bancii Naționale;

Femei în doliu, tot de la tipografia Băncii Naționale.

Toate aceste corporații purtau drapelul lor, în doliu; delegații județelor însă în loc de drapel aveau coroane de flori înălțate pe prăjină.

Carere cu coroane, trei la număr, trase de câte un cal și înconjurate de țărani și lucrători tipografici. — Se pot observa mai bine pe aceste carere: coroana de papură înflorită, cu inscripția: *Regele, lui C. A. Rosetti*. Coroana de mărgelă oferită de societatea Presii; coroana de lauri a Academiei Române; coroana de iris a consiliului de miniștri; colosala coroană a bancherilor; coroana din frunze naturale de stejar a doamnei colonel Candiano; coroana Bancii României; a studenților români din Viena, a israeliților din Capitală, a Poloneșilor, a coloniei franceze, a familiei I. Brătianu, a Creditului funciar rural și a celui urban, a clubului Junimeii, a județului Ilfov, a regiilor tutunurilor și sării, a familiei Dumitru Brătianu, a familiei Cantacuzino, a d-ului și d-nei Cornea, a d-ului P. Grădișteanu, a «Drepturilor Omului», a colaboratorilor «Românului», a «Voinții Naționale», a d-ului Dim. Giani; coroanele mai multor rude și ale mai multor persoane singurate.

După aceste carere încercate de coroane, calcă trist și molatic un biet preot bătrân, fără carte, fără cruce, mut ca și mortul pe care-l precedează.

Doi cai albi de țară se țin de urmele bătrânului, ducând, pe un car simplu de scânduri dar împodobit cu verdețuri și multe coroane, sicriul iarăși simplu în care zace rămășițele ilustrului defunct. D'asupra sicriului, spre cap, e o coroană aurită, ear sub această coroană ziarul «Romanul». În jurul carului sunt săteni și tipografi.

Familia desolată, reprezentantii Regelui, d. I. C. Brătianu, miniștrii, senatorii, deputații, înalți funcționari, oameni din toate clasele sociale merg în urma acestuia, ear după ei un șirag nesfârșit de trăsură și de cetățeni.

Din calea Dorobanților, cortegiul funebru a trecut pe strada Postel-vechi, pe strada Episcopiei, pe calea Victoriei, pe strada Doamnei, unde cortegiul s'a oprit cât-va timp înaintea redacției «Romanului» ca să asculte un jalnic discurs al d-ului Bibicescu, unul din redactorii «Romanului» — apoi și-a continuat drumul pe strada Coliței, pe strada Lipscani, pe strada Șelari, pe calea Rahovei, pe strada 11 Iunie și în urmă pe câmp până la cimitir.

Stradele și câmpul Filaretului.

Toate aceste strade erau înșesate de lume încă înainte de a fi pornit de lucru din curtea decedatului. Și, lucru de mirare fără intervenirea poliției, fără soldați, fără jandarmi, nu s'a întâmplat nimic regretabil. Steaguri tricolore, învăluite în zăbrancă neagră, împodobeau casele; ear balconele și ferestrele gemeau de privitori. Felinarele din uliți împărțeau și ele jalea publică, ascunse în pânze negre.

Pe dealul Filaretului și pe marginea drumului spre cimitir încă erau privitori, și mulți; lângă cimitir și mai mulți, în două șiruri lungi de trăsuri.

La cimitir.

Cimitirul se umplu în câte-va minute.

Instalarea în veciniciu locaș s'a făcut cu aceiași liniște și tăcere, care a prezidat la străbaterea drumului spre

cimitir. Nu s'a auzit decât câte-va vorbe pronunțate de d. Ion Brătianu relative la așezarea coșingului: nici un vaet, nici un țipet. Durerea era mută.

Srijnită de fiul său Vintilă și de d. Dumitru Brătianu, doamna Rosetti părește mormântul, cu o expresie de durere ce rupe inimile.

Mulțimea se dă la o parte cu respect, și câte unul îndrăznesc a'î săruta mâna. Ea îmbrățișază tăcând, dar cu o tăcere vie, pe câte-o veche prietină ce'î iese în drum sau pe câte un bătrân amic al mult regretatului ei soț. Din ochii privitorilor curg lacrimi mari și lungi.

La 5 ore după amiază totul se isprăvise.

DECRETE

S'a deschis pe seama ministerului cultelor și instrucției publice un credit extraordinar de lei 2.604 banii 45; pentru plata reparățiilor făcute în anul 1881 la localul seminarului din Șocola din Iași, după contract, de către antreprenorul Simon Gros.

S'a deschis pe seama ministerului cultelor și instrucției publice un credit extraordinar de lei 9.660 banii 48, asupra exercițiului 1884—1885, pentru plata unor datorii.

Pe seama ministerului cultelor și instrucției publice s'a deschis un credit extraordinar de lei 22.575, din care lei 14.735 pentru plata întreprinderii elevelor solvente din asilul Elena Doamna pe timp de la 1 Iulie 1883 până la 1 Aprilie 1884 și lei 7.840 pentru plata transportului studenților la congresul din Galați pe căile ferate române, din care lei 705 se vor respunde companiei caile ferate Lemberg-Cernăuți-Iași precum și pentru întâmpinarea diverselor cheltuieli de transport în afacerea acestui minister, anchete, juriuri, etc. până la 1 Aprilie 1885.

D. Gheorghe Caravan, s'a numit în postul de intendent al ministerului agriculturii, industriei etc.

DIN AFARA

Tot conflictul anglo-rus.

Nu e mirare, dacă toată presa europeană se ocupă aproape exclusiv cu neînțelegerea dintre cele două mari Puteri nordice. Chiar dacă s'ar aplană în mod pacific conflictul de astăzi, este lesne de prevăzut, că mai curând sau mai târziu Anglia și Rusia vor trebui vrând-nevrând să și măsoare puterile, ceea ce va pune în mișcare aproape toată suprafața pământului.

Cât despre stadiul în care se găsește astăzi conflictul anglo-rus, el este tot așa de nesigur, ca și acum două săptămâni. De o parte în sferle oficiale se asigură, că pacea nu va fi compromisă, de altă parte însă, atât la Londra, cât și la Petersburg se urmează cu inarmările. Opinia publică din Rusia e convinsă, că Rusia ești va atinge scopul, fie pe cale rezboinică, sau pacifică, pe când în Anglia se lăstește credința, că nu numai un război nefericit, ci și pacea ascunde în sine cele mai mari pericole pentru Anglia.

Deja de pe acum se vorbește în aundările publice din Anglia despre posibilitatea pierderii Indiei și despre nimicirea puterii britanice, cum s'a făcut mai deunăzi la bachelul în memoria lui Beaconsfield. Aci prima dată s'a pomenit și despre o mișcare a indigenilor Indiei, provocată prin procederea reu voitorea a Rusiei. Iși aduce cineva aminte de vorba, că toată India ar trece în partea Ru-

siei, când o trompetă rusească ar da semnalul din muntele Himalia. Să nu se scape din vedere, că Rusia înaintea-za cu construirea de linii ferate spre Afganistan, și că Emirul acestei țări nu prea inspiră încredere Angliei. S'apoi Rusia nu se vor mulțumi pentru tot-d'una nici cu Pendjeh, nici cu eratul. Ba se zice, că de aci Rusia își vor propune alt-ceva, nu imediat înaintea spre India. Ast-fel corespunzător din Paris al ziarului «Times» comunică toți sale următoarele, dintr-o convorbire cu un Rus «foarte influent»:

«Mă întrebați, de ce Rușii doresc să ocupe Heratul, dacă intențiunea lor este de-a pune mâna pe Afganistan și pe Belucistan și dacă mai au intențiunii asupra Indiei? Fără să fi în încrederea oficială a Rusiei, pot spune că nu cred să fie acestea intențiunile ei. Cred că dorim Heratul spre a fi în stare de a ne cobori de-alungul granițelor persiane spre Belucistan și gulfurile persiane. În curând vom avea o linie ferată de la Marea Caspică la Merw și dacă am poseda Heratul și ținutul dorit de noi până la gulfurile persiane, am putea să legăm, printr-o linie ferată, Marea Caspică cu gulfurile persiane, de unde ar rezulta pentru noi avantaje enorme.

Turcia.

«Pester Lloyd» este informat din Constantinopol, că guvernul otoman s'a ocupat mult în zilele trecute cu atitudine ce ar fi să observe Turcia în cazul unui conflict anglo-rus, însă n'a ajuns la nici un rezultat definitiv. Miniștri și Sultanul au astăzi să lupte cu multe încercături; de altminteri Padișahul se simte flătat vrând că Puterile europene pun mare preț pe decisiunile sale, că alianța sa are valoare și că Europa ține mult, ca Turcia să observe o atitudine neutră. Poarta a opus o rezervă oarecare momentelor Angliei și Rusiei; ea se ferește de a se amesteca într-o controversă, ce nu o privește direct, dar care în urmă ar putea să i atingă și interesele ei. Acest punct de vedere i l'au recomandat și alte Puteri, mai ales Germania, care a făcut pe Poartă să înțeleagă, că ea este în stare să servească interesele sale și Europei în genere numai prin cea mai strictă neutralitate, rezemată pe tractate.

Din Londra se scrie către «Neue Freie Presse», că iarăși s'a început negocierii între Anglia și Turcia în privința trimerii de trupe Turcești în Sudan. Sultanul cere însă, că trupele turcești să intre și în unele orașe din Egipt și să le ocupe. Și asupra acestui punct negocierile primum un rezultat favorabil. Se consideră ca un ce pozitiv, că Anglia a decis să și retragă trupele din Sudan.

Franța și China.

Din Paris vine confirmarea, că convențiunea din Tien-Cin s'a aprobat în modul cel mai oficial de către guvernul chinez și s'a dispus evacuarea Tonkinului de către trupele chineze. Din parte și Franța a ridicat blocada insulei Formosa. Ast-fel se poate considera că înălțur conflictul franco-chinez și că terminat rezboiul din Tonkin, care și așa a durat prea mult și a costat pe Franța sacrificii enorme.

și pe marginea galeriei curgea un isvor mititel.

— Acest isvor se unește cu altele care, ca și el, primesc apele din infiltrațiun; și toate se duc de se aruncă într-un puț. Așa că o mie sau o mie două sute de metre de apă trebuie să le arunce mașina în toate zilele în Divina. Dacă s'ar opri această apă din curs, apoi mina ar fi udată. În acest moment, lată că suntem tocmai sub Divona.

Și pentru că făcui o mișcare involuntară, el începu să rîză cu hohot.

— La cincizeci de metre adâncime, nu este nici un pericol ca să și cază pe gât.

— Dar dacă s'ar sparge tavanul?

— Ah! da, dacă s'ar sparge! galeriile trec și trec din nou de zecile ori pe sub rîu; sunt mine unde inundațiunile sunt de temut, dar nu aci; desul avem focul grison, și prăvălirile de pământ.

Când ajunserăm în locul unde trebuia să lucrăm noi, unchiul Gaspard mi arăta ce aveam de făcut, și când vagonașul nostru fu plin de cărbuni, o împinse împreună cu mine, ca să mă învețe cum s'o conduc până la puțuri, și să-mi arate cum s'o dau la o parte pe șine când voiu întâlni alte vagoane împinse din partea opusă.

Avusesem dreptate când a spus că nu era o sarcină grea, și în câte-va ore, dăcăm devenit îndemănat, cel puțin m'am făcut indestulător. Mi lipsea o bișuință și inlesnirea, fără de care nu se reușeste nici-odată în nici un meșteșug, și eram silit să le înlocuiesc,

RESPUNS UNUI „RESPUNS CATEGORIC“

Ziarul «L'Independence Roumaine» închinând discuțiunea, publicăm act un răspuns la «răspunsul categoric» apărut în numărul său de Marți 9 Aprilie. Autorul anonim al acestui «răspuns categoric» și-a greșit fără îndoială, vocațiunea, ast-fel încât ar face mai bine să și arunce epoletul de care n'are mândria, și să îmbrățișeze cariera de scriitor... ordinar, la care este foarte apreat. Mai înainte de a invetera aceasta, vom observa că anonimul se pune pe un teren foarte alunecos, în răspunsul său. În adevăr, l'vom întreba mai întâi: n'a luat d-sa nici o dată în viața sa a părerea unui om fără de a fi plătit? Și mai departe: n'a luat d-sa nici o dată în viața sa a părerea unui camarad fără de a avea un folos personal? După cât se vede, nu, și l'plângem. După teoria sa chiar, d-sa a găsit atunci în apărarea locot. Albu mai întâi folosul de a acusa pe generalul Fălcoianu, de a și răbuna contra lui și de a exercita o presiune asupra opiniei publice care să aducă revizuirea tablourilor de înaintare, și de acolo speranța pe d-sa că va fi pus poate pe tablou, căci de sigur, judecând după sentimentele ce cu atată grațiositate atribuie altora, anonimul face parte din cei paraponisiți și are personal interesul imediat de a se vedea pus pe tablou. Ast-fel toate artele ce a dirlijat contra noastră se întorc natural contra d-lui însuși, mai ales că noi n'am căzut nici o dată sub vre-o penalitate, n'am fost nici o dată reuși notaj și ne bucurăm, din fericire, în armată de o reputațiune, modestă în adevăr, dar care nu ne împiedică de a înainta.

În ori-ce cas, nu suntem din aceia care umple saloanele, sau cari se pun bine cu cotilioanele lor, precum se exprima autorul. Vedem că n'a ghicit de fel.

Relativ la ancheta locot. Albu, pretinsul amic vorbesc de oare-cari datorii ale oficerului voind, negreșit, să însinueze prin aceasta că noi am fi acuzat pe camaradul nostru în această privință. Aceasta este un neadevăr cutezător — nu vom să zicem *minciună*, precum se exprimă camaradul nostru anonim, căci educațiunea militară mai ales nu o permite. Articolul nostru există în coloanele «României Libere» și se poate vedea că noi n'am vorbit nici o dată de datoriile locotenentului Albu. Anonimul este dar care degroapă morții, pentru a și ascuți armele de răsunare; d-sa este care începe a tulbura umbra liniștită a camaradului său, pentru ca să probeze nedreptatea autorității și de acolo să ajungă a fi pus pe tablou. Această țintă, pe care nu vom să o calificăm, este credem mai pozitivă și mai grabnic dorită de camaradul nostru de cât aceea pe care ne o atribuie d-sa nou în viitor, și aceasta cu atât mai mult cu cât suntem anonim. În cât privește chestiunea că locot. Albu a atentat încă o dată la viața sa, rugăm pe camaradul nostru anonim să se pună față cu oficerii cari se află în același timp la Paris și cari ne au afirmat întemplantarea. Noi nu putem să i spunem mai mult, căci nu vom să imitam exemplul d-sale și nu vom să cădem în cursa ce ne o întinde d-sa atât în privința anchetei

cât și a atentatului. Deosebit de aceasta, chestiunea este secundară, căci, fiind dat mai întâi că nu este o desnoare pentru cine-va de a muri pentru o femeie, noi am repetat aceasta numai în scopul, de o parte de a apăra pe camaradul nostru care era acuzat de o intențiune criminală, iară de alta, de a apăra armata noastră care se presintă străinătății cu o pată gravă. Dar, cum să se probeze că în armata noastră nu există un oficer care să ridice arma asupra gulfului său, ori-cât acesta ar fi nedrept? Negreșit spunând adevărul că camaradul nostru n'a avut intențiunea de a ucide pe șeful său înainte de a se sinucide. Dar cum să se probeze că el n'a avut această intențiune? Negreșit spunând adevărul că el s'a sinucis pentru o femeie pe care o iubia! Dar cum în fine să se probeze aceasta? Prin afirmațiunea generală că oficerul însuși a scris familiei sale că «iubesc pe toți, dar pe ea și mai mult» și prin aceea că el răspunde amicilor săi că moare pentru ea. Lăsați dar sufletul său nemuritor dulcea consolațiune de a fi murit pentru ea și nu veniți, cu interesele voastre, să exploatați o supărare naturală, dar nobil exprimată, și să-i turburați repaosul, mișcând mărimumia ținții sale, care a fost sublim.

Dar ce face pretinsul amic în timpul când se turbura ast-fel repaosul locot. Albu? D-sa tace, și nici nu visează să apere nici onoarea amicului său, nici pe aceea a armatei în străinătate. Pentru ce dar? Aici e chestiunea! Pentru ce și a aceasta se acuză și ministrul de război, și aci era tot interesul său! În adevăr, de îndată ce noi am luat cuvântul contra «Independenței Române» care, fiind scrisă în franțuzesc, compromitea armata noastră în străinătate, — atunci d-sa se scoală, moale condeul în venin și în noroii, uită că este ofițer și se adresează la alt ofițer, uită pe amicul său și reputațiunea armatei, nevorbind nimic nici de una nici de alta în «răspunsul său categoric» și ne trimite fulgerile și tunetele sale. Ca probă ne adăugăm că a băgat nasul chiar în *culisele și farfurile de la Hugues* și a auzit ceea-ce ziceau generalii și colonelii contra ministrului de război, voind ast-fel să tragă și pe aceștia în tina sa.

În urma acestora putem întreba: Aceasta este «răspunsul categoric»? Aceasta este conduita «cavalerească»? Un ofițer. »

STIRI MARȘETE

În orașele mari poliția are mult de lucru și e frumos dacă și împlinește misiunea. A-fără de tâlhari, hoți și borfași mai sunt și alți indivizi periculoși, ca bătași, cartofii, etc. Am relatat nu de mult, că poliția din Paris desfășoară un deosebit zel în a descoperi și desființa numeroasele spelunce de cartofiorie. Acum se scrie din capitala Ungariei, că și acolo s'au început campanii contra cartofiorilor. Într-o singură noapte s'au spart opt bănci de joc și s'au închis cafelele respective.

Și în București sunt multe spelunce de acestea, unde nu numai că sunt jefuiți unii și alții, dar se întâmplă și scandaluri grave, cu toate astea nimeni n'are habar!

În Austro-Ungaria sunt dese condamnările și executările la moarte. Cine omoară pe altul, este și el omorât de justiția umană. Tri-

1). Vom răspunde în curând și la articolul ce același anonim publicat în «Independența» de astăzi, Miercuri.

FOIȚA «ROMÂNIEI LIBERE»

— 11 Aprilie —

79

HECTOR MALOT

ORFAN!

A DOUA PARTE

A doua zi de dimineață mi se detără hainile de lucru ale lui Alexis.

După ce am recomandat pentru ultima oară lui Mattia și lui Căpi să fie cu minte în expedițiunea lor, urmaș pe unchiul Gaspard.

— Să fiu cu băgare de seamă, zise el, dându-mi lampa, să mergi pas cu pas după mine, și coborând scările să nu lași nici o treaptă până nu simți bine pe cea-altă. Ne aflundărăm în galerie lui, el mergând înainte, și eu pe urma lui.

— Dacă veți aluneca pe scări, continuă el, nu te lăsa să te duci, ține-te bine, fundul e departe și tare.

N'aveam nevoie de aceste recomandări! Ca să fiu emoționat, căci nu cu puțină turburare părește omul lumina ca să intre în noapte, și suprafața pământului pentru adâncimea lui. Mă întorsei instinctiv înapoi, dar deja înaintasem prea mult în gale-

liere, și ziua la capătul acestui lung tub negru era numai un tub alb ca luna pe un cer întunecat și fără stele. Mi fusese rușine de această mișcare mașinală, care avu numai durată unui fulger, și reînchipui din nou a pași pe scară.

— Scara, zise el îndată. Eram în fața unei găuri negre, și în profunziunea ei nepătrunsă pentru ochii mei, vedeam licărind lumini, mari la intrare, și apoi mai mici până când semănau numai cu puncte luminoase, pe măsură ce se depărtau. Erau lampele norierilor cari intraseră înaintea noastră în mină; sgomotul vorbeii lor ca un murmur surd, sosea până la noi adus de un aer căldicel care ne isbea peste obraz; acest aer avea un miros pe care l'respiram pentru prima oară; era ceva ca un amestec de ether și de esență.

După o scară, alte trepte, după aceste o altă scară.

— Lată-ne la primul nivel, zise unchiul Gaspard.

Eram într-o galerie, cu totul închisă, cu pereții drepti; acești pereți erau zidăți. Bolta era puțin mai ridicată decât înălțimea unui om; dar era locuri pe unde trebuia să ne încovoiem ca să putem trece, fie că bolta superioară se lăsase, fie că partea de jos se ridicase.

— Așa e pământul, mișcător! mi zise el. Pentru că muntele a fost săpat pretutindeni, și sunt goluri, straturile de pământ se coboară, și când apăsa prea mult, sdrobesc galeriile.

Pe jos erau șine de drum de fier,

(Va urma.)

bunul din Vesprim a condamnat acum la moarte prin streang pe țeranul Herczeg, care a ucis pe tatăl său, lovindu-l cu toporul de 31 ori, pentru că vrea să își lase averea unei văduve. Condamnatul, auzind sentința, nici n'a clipit din ochi.

Balul dat de presa parisiacă în Hotel-de-Ville în proful săracilor din Paris, a reușit pe deplin. Au fost aproape cincisprezece mii persoane și s'au încasat ca la 300,000 franci.

NOUA LEGE SANITARA

(Urmare)

Art. 40. Fie-care comună urbană va avea unul sau mai mulți medici, după întinderea ei și după numărul populației.

In cele zece orașe mari, direcțiunea serviciului sanitar și veterinar a orașului este încredințată unui medic-primar al orașului.

Medicii de urbe se numesc și se revocă prin decret regal de către ministrul de interne, după recomandarea consiliului comunal, basată pe concursul făcut în conformitate cu art. 20 din această lege.

Medicii de urbe se plătesc din casa comunală în modul următor:

Medicii-primari de urbe cu leață de la 400 până la 600 lei pe lună;

Medicii de urbe din capitalele județelor și medicii de despărțiri din cele zece urbe mari, cu leață de la 400 până la 500 lei pe lună;

Medicii de urbe din comunele care nu sunt capitale de județe, cu leață de la 200 până la 400 lei pe lună.

In capitalele județelor medicii de urbe trebuie să fie doctori în medicină; in celelalte urbe ei pot fi și licențiați în medicină.

Art. 41. In cas de abateri de la datele funcțiilor lor, medicii de urbe sunt pasibili de penalitățile prescrise la art. 31.

Art. 42. Medicul de urbe este subordonat primarului urbei și supus controlului medicului primar al județului, cu excepția celor zece orașe principale, al căror medic primar sunt supuși controlului direct al ministrului de interne.

Art. 47. Consiliul de igienă și salubritate publică se va compune de prefectul județului, de medicul primar al județului, de medicul său medic comun al capitalului județului, de medicul spitalului județean, de medicul primar al spitalului central din capitala județului (unde există o asemenea staționament), de primarul capitalei județului, de doi membri ai comitetului permanent al județului, de un arhitect, de un inginer, de un farmacist și de un veterinar.

Cele zece orașe principale din țară vor avea câte un consiliu de igienă și de salubritate publică special, sub președinția primarului, compus de toți medicii în serviciul comunei, de un arhitect, de un inginer, de un veterinar și de un farmacist.

Consiliul de igienă și salubritate publică al județului Ilfov, presidat de prefectul județului, se va compune de medicul primar al județului, de doi alți medici, de doi membri ai comitetului permanent al județului, de un inginer, de un farmacist și de un veterinar.

Art. 51. Consiliile de igienă și salubritate publică vor priveghea sănătatea publică în raioanele lor, împreună cu prefectul; vor propune din proprie inițiativă măsurile necesare pentru îmbunătățirea condițiilor igienice ale județului și ale populației sale și se vor ocupa de toate cesțiunile sanitare ce li se vor prezenta spre deliberare de către prefect sau de către consiliul sanitar superior.

Consiliul de igienă și salubritate publică priveghează în raioanele lor exercițiul medicinei și al farmaciei, starea igienică a diferitelor stabilimente publice, precum: spitale, aresturi, închisori, școli, așezăminte industriale și în genere salubritatea comunelor. Ele studiază cauzele endemiilor și propun măsurile pentru combaterea lor, a epidemiilor și a boalelor contagioase în genere.

Art. 52. Regulamentele și instrucțiunile elaborate de consiliul de igienă și salubritate publică se vor supune la aprobarea consiliului sanitar superior.

In aceste regulamente se va prevedea și înscărcinarea dată unui farmacist a face observațiile meteorologice, pe care le va comunica consiliului sanitar superior.

Art. 53. La finele anului, fie-care consiliu de igienă și salubritate publică va supune consiliului sanitar superior un raport general asupra stărei sănătății publice în raionul lui și asupra lucrărilor săvârșite în cursul anului.

Art. 54. Veterinarii, veterinarul de județe, veterinarul de despărțiri din zona preventivă, directorii punctelor de observație clasa I, precum și veterinarul de orașe, se numesc și se revocă prin decret regal.

Art. 55. Veterinarii-inspectorii se aleg dintre veterinarul care s'au dis-

tins în funcțiunile ce au ocupat prin concurs.

Art. 56. Veterinarii de județe, veterinarul de despărțire din zona preventivă și veterinarul de orașe se numesc în urma unui concurs, făcut după un regulament special.

PARTEA LITERARA

ESTETICA LUI SCHOPENHAUER

Cetitorii noștri au fost informați, că la Universitatea din București s'a introdus, de la Octombrie 1884 un nou curs despre Istoria Filosofiei în secolul nostru, cu a cărui predare este însărcinat d. Titu Maiorescu. Cursul fiind de trei ani, d. Maiorescu propune în prezentul an școlar 1884-1885 Filosofia germană de la Kant (+ 1804) încoace; în anul al doilea va propune Filosofia franceză, indeosebi Auguste Comte și școala pozitivistă; în anul al treilea Filosofia engleză, mai ales Herbert Spencer și școala psiholo-fică.

Din cursul acestui an, d. Maiorescu a resumat până acum sistemele filosofice ale lui Herbert, Fichte, Schelling și Hegel. După vacanța Paștelor a început filosofia lui Schopenhauer și va expune în deosebi esteticea lui. Estetica lui Schopenhauer face parte din scrierea lui fundamentală „Lumea ca voință și reprezentare” (Die Welt als Wille und Vorstellung) și ocupă anume cartea a treia (§ 30-52) din volumul al treilea de la 1818 și cartea a treia a complinirilor (capit. 29-39) din volumul al doilea de la 1844.

Creдем a face un lucru folositor, publicând în foaia noastră traducerea romană a aproape întregii estetice a lui Schopenhauer (I), cu atât mai mult, cu cât scrierea fundamentală a lui Sch. nu este încă tradusă în limba franceză. Știm că simțul nostru compatriot d. I. A. Cantacuzin, care s'a distins prin publicarea în Bibliothéque de Philosophie Contemporaine a traducerii franceze a altor două scrieri de ale lui Sch., a terminat și traducerea franceză a scrierii lui fundamentale. Până va apărea această traducere romană ce începem a o da la lumină prin numărul de astăzi al foaiei noastre, este prima publicare a marei opere filosofice într'o altă limbă decât cea originală.

Schopenhauer: „Lumea ca voință și reprezentare”. Cartea III.

§ 30.

După ce în cartea alături am arătat lumea numai ca reprezentare, obiect pentru un subiect, și în cartea a doua am privit-o din celalalt punct de vedere, în ceea ce este afară din reprezentare, și am aflat, că ast-lel este numai voință; am numit în urma acestor cunoștințe lumea ca reprezentare, atât în total cât și în părțile ei, obiectivitatea voinței, ceea ce vrea să zică: voința devenită obiect, adică reprezentare. Ne mai aducem apoi aminte, că asemenea obiectivare a voinței avea trepte multe, însă determinate, prin care voința intră în reprezentare, adecă va infățișa ca obiect, cu gradul crescând de lămurire și de perfecțiune. In aceste trepte am recunoscut «ideile» lui Platon, intru cât adecă acele trepte nu sunt alta decât speciile determinate sau formele și însușirile primitive și neschimbătoare ale tuturor corpurilor naturale, atât organice cât și neorganice, precum și puterile generale ce se manifestă după legile naturii. Aceste idei dar, toate împreună, se infățișează în indivizii nenumărați și în nenumărate forme individuale și se rapoartă la acestea ca niște prototipe la tipele lor copiate. Mulțimea acestor indivizi nu se poate infățișa de cât prin timp și spațiu, iar nașterea și peirea lor prin causalitate, în care trei forme recunoaștem numai deosebitele ramificări ale principiului cauzei suficiente, care este ultimul princip al întregii realități finite, al întregii individuații și forma generală a reprezentării, intru cât se produce în înțelegința individului ca a unui individ. «Ideea» însă nu intră în acel principiu; de aceea eși nu i se cuvine nici mulțime nici schimbare. Pe când indivizii prin care se manifestă, sunt nenumărați și se nasc și mor fără intrerupere, ea rămâne nestrămutată una și aceeași, și principiul cauzei nu are însemnătate pentru ea. Principiul cauzei fiind însă forma, căreia este supusă toată cunoștința subiectului, intru cât acesta este individ, ideile vor fi dar cu totul scoase afară din sfera de cunoștință a individului ca individ. Dacă totuși ideile au să devină obiect al cunoștinței, aceasta nu se poate întâmpla decât prin stingerea individualității în subiectulcunoșcător. Explicările mai de aproape și mai întinse a acestui fapt ne vor ocupa în paginile următoare.

§ 31.

Dar mai înainte, o observare foarte esențială. Sper că în cartea a doua am isbitut a produce convingerea, că ceea ce în filosofia lui Kant se numește lucrul in sine (Ding an sich) și ne apare acolo ca o teorie așa de însemnată, însă și întunecată și paradoxală și care mai ales prin modul cum o introduce Kant, adecă prin argumentarea de la efect la cauză, s'a aflat a fi punctul discutabil, și chiar partea cea slabă a filosofiei sale, că a-

cest lucru in sine, zic, dacă ajungem la el pe calea cu totul deosebită pe care am mers noi, nu este alt-ceva de cât voința, luând noțiunea voință în sfera ei mai întinsă și precisată în modul arătat. Sper asemenea, că după cele espuse, în treptele determinate ale obiectivării acelei voințe ce alcătuiește propria ființă a universului, se vor recunoaște fără greutate ideile eterne sau formele neschimbătoare șișă a le lui Platon, care, cunoscut ca dogma principală, însă și cea mai întunecată și paradoxală a doctrinei lui, au fost intr-un fir de secole pentru multe și felurite capete obiectul meditației, a discuțiilor, a batjocorilor și a venerațiilor.

Fiindu-ne dar voința lucrul in sine, iar idea obiectivitatea acelei voințe pe o treaptă determinată, vedem, că bunul in sine al lui Kant și ideia lui Platon, care singură li era άνω ού, aceste două mari parodoxe obscure a celor mari filosofi ai Occidentului sunt nu togamă identice, dar foarte apropiate și deosebite numai printr'un singură determinare. Ast-fel aceste două mari paradoxo, anume fiind-că, cu toată armonia și apropierea lor se află formulate prin individualitățile foarte deosebite ale autorilor lor într'un mod așa deosebit, sunt reciproc cel mai bun comentor unul pentru altul, semănând cu două căi deosebite, care duc la acelaș punct. — Aceasta se poate lămuri în puține cuvinte. Kant spune în esență următoarele: «timp, spațiu și causalitate nu sunt însușiri ale lucrului in sine, ci se țin numai de infățișarea lui, nefiind alta de cât forme ale cunoștinței noastre. Fînd însă că toată mulțimea și toată nașterea și peirea nu sunt cu puțință de cât prin timp, spațiu și causalitate, rezultă, că și acestea se țin numai de infățișare și nici decum de lucrul in sine. Dar cunoștința noastră neputându-se produce de cât prin aceste forme, toată experiența este numai o cunoaștere a infățișării să a aparinței, nu a lucrului in sine: De aceea nici legile ei nu se pot aplica la lucrul in sine». Cele spuse se întind chiar asupra propriului nostru Eu, și noi ne cunoaștem numai ca fenomen, ear nu ca ceea ce am fi in sine. Acesta este, în importanța privință arătată, înțelesul și cuprinsul învățăturii lui Kant. Platon însă zice: «Obiectele acestei lumii, ce le percep sensurile noastre, nu au nici o ființă adevărată: ele se tot schimbă, dar nu rămân statornice, tot devin, dar nu sunt; au numai o ființă relativă, există numai în și prin relațiile lor între olaltă: de aceea toată existența lor se poate numi tot așa de bine rezistență. Ele prin urmare nici nu sunt obiectele unei cunoștințe proprii (επιστήμη): căci cunoștință proprie nu se poate dobândi decât despre ceea ce este in sine și tot-d'una identic, ele însă sunt numai obiectul unei credințe mijlocite prin sensibilitate (δύσασ μέσασίσθησας άπόσσησ). Până când suntem mărginiți în perceperea lor, ne asemănăm unor oameni, care într'o peșteră întunecată ar sta legați așa încât să nu-și poată întoarce capul și care la lumina unui foc ce arde îndărătul lor ar putea vedea pe părete numai umbrele lucrurilor reale ce s'ar mișca între ei și între foc și chiar despre olaltă și fie-care despre sine însuși n'ar vedea decât tot asemenea umbre pe acel părete. Înțelegința lor însă ar fi de a prezice, așa precum au învățat din experiență, și în care urmează umbrele una după alta. Insa ceea ce singur se poate numi în adevăr existente, dar nu devenind nici perind, precum sunt copiele lor trecătoare. (In aceste două determinări negative însă se implică cu necesitate premisea, că timp, spațiu și causalitate nu au însemnătate și valoare pentru ele și că ele nu există în aceste). Așa dar numai în privința lor există o știință proprie, a cărei obiect nu poate fi de cât ceea ce este tot-d'una și în ori-ce privință (adică in sine), iar nu ceea ce acum este, acum nu este, după cum se privește. Aceasta este doctrina lui Platon. Este vederat și nu are trebuință de o dovă de fapt de aproape, că înțelesul amândouă doctrineilor este același, că amândouă declară lumea văzută o infățișare, care in sine este nulă și are însemnare și realitate imprimată numai prin ceea ce se exprimă in ea (la Kant lucrul in sine, la Platon idea); lucrul in sine însă sau idee, adică adevăratele existențe, după amândouă doctrinele, fi sunt streme toate formele acelei infățișării, chiar cele mai generale și mai firești. Kant, pentru a tăgădui aceste forme, le a cuprins de-a dreptul, în cuvinte abstracte și a numit

timpul, spațiu și causalitatea simple forme ale aparinței și nu ale lucrului in sine, pe când Platon, neajungând până la expresia cea mai înaltă, a tăgăduit numai indirect aceste forme în privința ideilor sale, depărțând de la aceste idei ceea ce nu este cu puțință de cât prin acele forme, adecă mulțimea lucrurilor de același fel, nașterea și peirea. Pentru prisosință însă voi mai esplica cea concordanță remarcabilă și însemnată și printr'un exemplu. Să ne închipuim înaintea noastră un animal, în deplina sa activitate vitală. Platon va zice: «acest animal nu are existență adevărată, ci numai aparentă, o prefacere necurmată, o fire relativă, care se poate numi tot așa de bine neexistență ca și existență. Adevărată existență este singura idee, care se reprezintă în acel animal, sau animalul in sine (άπο το άθροισ) care nu atárnă de nimic ci este de la sine (καθ'εαυτο, άει ες άόρωσ), nu născut nici murind, ci tot-d'una sieși identic (άει όν, και μη-όπαοτε όδρε γίγνομενον, όδρε άποομινον). Intru cât în acest animal recunoaștem idea lui, este tot atât și fără însemnătate, dacă avem înaintea-ne acest animal anume sau predecesorul lui de acum o miie de ani, și tot atât dacă este aici sau într'o țară depărtată, dacă se infățișază în cutare sau cutare fel, poziție, lucrare, in fine dacă e acesta sau alt individ de solul său; toate aceste sunt iluzionare și se rapoartă numai la aparință; numai idea animalului are o existență proprie și este obiectul unei cunoștințe reale».—Așa Platon. Kant ar zice cam acestea: «acest animal este un fenomen in timp, spațiu și causalitate, care toate sunt așezate în înțelegința noastră ca condițiuni a priori pentru posibilitatea experienței, dar nu sunt însuși ale lucrului in sine. De aceea acest animal, precum el vedem în acest timp hotărît, la acest loc dat ca un individ născut in conexitatea experienței, adecă in legătura cauzelor și efectelor, și cu aceeași necesitate muritoare, nu este un lucru in sine, ci numai o aparință, un fenomen valabil numai în privința înțeleginței noastre. Pentru a-l cunoaște in ceea ce ar fi el de sine, prin urmare neatărnat de toate însușirile supuse timpului, spațiului și causalității, s'ar cere un alt mod de cunoaștere, decât cel prin sensuri și minte care ne este singur prin puțință».

Pentru a apropia și mai mult formularea lui Kant de a lui Platon, s'ar putea însă zice: timp, spațiu și causalitate sunt acea organizare a intelctului nostru prin care ceea ce a și singură esență de or-ce fel, care numai are o existență proprie, ni se infățișează ca o mulțime de ființe de acelaș fel, tot născând, perind și renascând în succesiune nesfârșită. Perceperea lucrurilor prin mediul acestui organizării este cea imanență, pe când aceea, care ajunge la conștiința arătătorului raport între fenomen și lucrul in sine, este cea transcendentală. Aceasta se dobândește în abstracto prin critica rațiunii pure: însă excepțional se poate produce și intuitiv. Propoziția din urmă este adaosul meu, pe care mă încerc a-l esplica in prezenta carte a treia.

Serviciul telegrafic al „Rom. Lib.”

23 Aprilie 1885.—9 ore dimineața. Londra, 22 Aprilie. Tensiunea între Anglitera și Rusia crește din ce in ce mai mult, de oare-ce guvernul rus refuză să admită o anchetă asupra luptei de la 30 Martie. Atena, 22 Aprilie. Cabinetul elenic a demisionat in urma alegerilor care s'au făcut. Viena, 22 Aprilie. Azi s'a imormântat locotenentul român Theohari cu onorurile militare obișnuite in fața mai multor generali și numeroșilor ofițeri. Artileria a tras trei salve de onoare. Viena, 22 Aprilie. Impăratul inconjurat de miniștri s'ei a închis într'un mod solemn, la amiază, sesiunea Reichsrathului. Discursul imperial enumeră numeroasele proiecte de lege votate de Reichsrath, constată că s'a făcut un pas foarte mare în restabilirea echilibrului financiar al Statului, zice că bunele relații întreținute de Austro-Ungaria cu toate celelalte Puteri justifică speranța că pacea va fi menținută asemenea pentru monarhia într'un chip că guvernul va putea să urmeze opera sa, urmând căile arătate. Belgrad, 22 Aprilie. Scupștina a adoptat proiectul de adresă ca răspus la discursul Tronului. Adunarea exprimă mulțumirea ei pentru bunele rapoarturi care unesc pe Serbia cu toate celelalte State, și măfou seamă pentru ospitalitatea ce a primit Regele la Viena și pentru visita Regelui României la Belgrad; și, regretând de a vedea rapoarturile cu Bulgaria turburate, exprimă speranța că guvernul va urma să păzească oloarea și autoritatea Serbiei. Pesta, 22 Aprilie. Camera Deputaților a adoptat cu 249 voturi contra 143 proiectul de reformă a Camerei Magnaților conform testului votat de Inalta Cameră. Szegedin, 22 Aprilie. Teatrul este în foc. Corpul de bastiment pare că nu va putea fi păzit. (Havas).

ULTIME ȘTIRI

Rectorul Universității din București simpaticul nostru profesor, d. I. Zalomit, se află încă suferind de brațul drept. I s'a prelungit concediul.

Dorințele noastre de a l' vedea cât mai curând însănătoșit.

Se vorbește că, pentru internatul central de fete din București, se va clădi un local anume la Icoana, și că această școală va primi o organizare de institut pedagogic pentru fete.

Grupul politic, care recunoștea de cap pe regretatul luptător C. A. Rosetti, va ține consfătuiri, la d. Giani, pentru regularea liniilor sale de purtare. Se pare că d. Dim. Brătianu va fi proclamat de prezident al grupului.

La concertul revistei muzicale «Doina» se va cânta de către societatea Corală română, înfiițată de curând în București, frumosul cor «Primăvara» de C. Porumbescu.

Măine seară, la Ateneu, concertul revistei muzicale «Doina». Dumiică, al treilea concert simfonic.

SPECTACOLE

SALA ATENEULUI. — Vineri 12 Aprilie 1885 va avea loc Concertul vocal și instrumental organizat de redacțiunea revistei muzicale „Doina”, cu grafteduș concurs al d-nei Bessie D. Ionescu și al d-lor Hübseh, Demetrescu, Carini, Schipek, Rubinstein, Cairetti, Rasianu, Vasilescu, Teodorescu, Gabrielescu și Bărcănescu.

Partea I.

1. Mendelsohn — Quartet in mi-bemol major, executat de d-nii Hübseh, Dimitrescu, Schipek și Rubinstein. — 2. Faure — Crucifix, Cairetti. — 3. Mendelsohn — Capricioso, d-na Ionescu. — 4. a) Massenet — Printemps Dernier, Rasianu; b) Gounod — Serenada, Rasianu.

Partea II.

1. Chopin—Polonesă, d-na Ionescu și d-nu Dimitrescu. — 2. Massini — Hironelles-duo, Cairetti și Rasianu. — 3. Beethoven—Conspiratori, aranjat după Simfonia in la și ut minor, pentru 4 voci bărbătesc. D-nii Vasilescu, Teodorescu, Gabrielescu și Bărcănescu.

Accompaniamentul va fi susținut de d-nu E. Carini.

Preciul locurilor: Locuri rezervate, 8 lei; Locul I, 6 lei; Locul II, 3 lei. — Biletele se pot găsi la redacțiunea „Doinei”, str. Șerban-Vodă, 118 și la Magazinul de muzică Gebauer. — Incepul va fi la orele 8 seara precis.

Origina alfabetului și ortografia română, conferința ținută la Atheneul Român de d-rul M. Gaster, a apărut acum in editura librariei Haumann in București; o frumoasă broșură, ediție de lux; preț 1 leu.

Nota: Celelalte conferințe de la Atheneu apar succesiv in aceeași edițiune.—De vânzare la principalele librării din țară.

Dr. J. BRAUNSTEIN

Medic, Chirurg și Mamos 93 fostu medicu pr. in Viena in clinicile lui Braun (Boale de femei și faceri) Herba (Syphilis și boale de piele) Consultațiune de la orele 3-5 p. m. Strada Decabal, No. 20, (in dosulu Bărației). NB. Boalele de gât, gură, nas și urechi le tratează printr'o artă specială.

!! AVIS !!

Schimb și commision MIHAIL BENZAL

41 bis. — Strada Lipscani. — 41 bis

Cumpără și vinde ori-ce efecte de Stat Scomptează cupoane de ori-ce natură. Face ori-ce schimb de bani.

Leccióni de limba Germana

Doritorii să se adreseze la această foae.

CASA DE SCHIMB

C. STERIU & Comp.

No. 19 STRADA LIPSCANI, No. 19.

CURSUL BUCUREȘTI

Pe ziua de 11 Aprilie 1885, ora 10.

Table with 3 columns: Item description, Gamp, and Vënd. It lists various items like 5% Imprumutul Comunal, 5% Scrisuri Funciare Urbane, etc., with their respective values and percentages.

NB. Cursul de fiscal su este in moneda de aur scootit upă cursul de fiscal. Cupoane se achită fără scărământ Adresa pentru telegrame „STERIU”

ftimlu Constantin, (cofetari)
Piata Sf. Anton, Nr. 16.

Frații I. Gologan, recoman-
damu magasiuul nostru de
Coloniale si Delicatese din Ca-
lea Victoriei No. 80, cat si cel
din Strada Lipsani No. 53, pe
langa acestea posedam un mare
depozit de cascaval si branze
turi de bragoz. Se primesc oric-
ce comenzi de la D-nii comer-
ciantii, se gasesc si o adevera-
ta furca, batrana cu prețuri
cozumabile.

Jordache N. Ionescu (restau-
rant) Strada Covaci, No. 3.
Depozit de vinuri indigene si
stroeine.

Joan Pencovici, (lipsani) Stra-
da Lipsani Nr. 24, Specia-
litate de matasuri, lanuri, dan-
tele, confectione gata, stufe de
mobile, covoare, pordalari de
diferite calitati. Venzare cu pre-
țuri foarte reduse.

Vasile Georgescu, Fabricant
de Paste, Ueluri, Scobesali
si moara de macinau fainurii,
Str. Soarelui No. 13. Suburbia
Manea Brutaru, Culoarea Verde

De vnzare maclaturii
14, Strada Covaci, 14.

D. J. MARTINOVIC

s'a mutat

Str. Carol I, No. 2

TIPO-LITOGRAFIA
FABRICA DE REGISTRE, LINIATURĂ, STEREOPIE ȘI GALVANOPLASTICA
STEF. MIHAILESCU
BUCUREȘTI, STRADA COVACI, 14.

INSTITUTU MEDICAL
BUCUREȘTI
6, STRADA VESTEII, 6.

Secția medicală.
Hydro-terapia, 2. Electri-
zare, 3. Ortopedie, 4. Electri-
citate Medicală, 5. Inhalatii, 6.
Masajii sistematici, 7. Serviciul
la domiciliu, 8. Consultații me-
dicale.

Secția igienică
1 Bae abur 3-
1 Bae de putina cu si fara
dușe 2.50
medicamente 1-
1 dușe rece sistematică 1.50

BAI DE ABUR
ȘI DE
PUTINA

Nota. 1. Băile de abur sunt
deschise in toate zilele de la 7
ore dimineața pêne la 7 ore seara.
2. Pentru Dame însă, băile de
abur, odată pe săptămână Vine-
rea, la 7 ore dimineața pêne la
2 post-merid.

Prețurile la secția medicală
conform prospectului.

Dirrecțiunea.

DE INCHIRIAT

Camere și apartamente mu-
bilate in Strada Lipsani, No.
81 cu luna și anu in cea mai
bună curățenie și serviciu cu
prețuri scădute, de la 20 lei
camera pe lună și până la 55
lei plătiți înainte pe 15 zile.

FERULU DOCTORULUI GIRARD
Academia de medicina din Paris
a constatat, print' unu expozitiu alu lucrărilor el din 1872 că
Furul doctorului Girard era sineurulu care distrucea cu totul
constipațiunea și curărisea in puținu timp.

TAPETURI,
PERVASURI POLEITE
și
PLAFUNURI IN RELIEF,
VERGELE DE ALAMA PENTRU SCĂRI, STICLE PENTRU USI
(GARD-PORT)
din cele mai renumite fabrice, cu prețuri foarte mo-
derate, recomand. Onorabilului Public sub-sempatul
H. HÖNICH
Tapiter și decorator
No. 3, Strada Știrbei-Vodă, No. 3.

MALADIES DE POITRINE
Tote persoanele cari sufer de maladii de pept. precum catarrhe,
phthisia, guturaiuri si tuse invochite trebuie sa intrebuineze
Sirop d'Hypophosphate de Chaux de Grimault & Co
care, prescriș de multi anii de medicii lunei intregi, a dat in tot
d'auna cure minunate.

PLATIBILE IN CASIURI LUNARE SI SEPTEMANALE
MASINE DE CUSUT
sub garanția reală și adevărată
PENTRU FAMILII SI MESERIASI
Neajune de nici o altă mașină
intrece toate așa numitele
mașine originale americane de
cusut.

Erezi L. LEMAITRE Succesorii
TURNATORIE de FER și ALAMA-ATELIER MECANIC
BUCUREȘTI
EXECUȚIUNE REPEDE
Se însărcinează cu construcțiune de vagonete și raleuri pentru terasamente, asemeni
și construcțiunii de turbine și mori pentru prețuri mult mai scădute decât cele de Viena
și Pesta, si cari sunt fixate pentru o moară cu

Franz Walser
Bucuresci, Calea Grivitei No. 65.
Pompe hidraulice și
puturi pentru casă, gră-
dină etc. de la cea mai
mică adâncime și până
la 1000 metri.

HOTEL FIESCHI
BUCUREȘTI
SITUAT IN CENTRUL ORAȘULUI
No. 7, Strada Șelari, No. 7
Se găsec apartamente pentru familii cu anul și cu
luna cu prețuri foarte moderate. — Camere de la
fr. 1-5 pe zi. — La etagiul III-lea odăi frumoase
cu fr. 25 pe lună.
Salon de dantii pentru baluri, nunți și adunări.

ANUNCIU
De vnzare cu preț avanta-
giosu Moșia mea din cătunulu
Coslugea, plasa Siliștra-Nouă,
judetul Constanta in întind re
de 227 hectare pământ de cul-
tura, 414 hect pădure 11/2 hect.
fanete, o grădina pentru zar-
zavat arendată cu 50 lire anual,
mai multe case de locuită pen-
tru stăpân și servitori, h-m-
bare, saivane, 2 mori cu abur,
1 batoză de lereat, instrumen-
tele de agricultu și vite mari
și mici—și semănatura de to a-
moa 2-0 chile de Dobrogea grâu
și 32 chile orz.

Către numeroasa noastră Clientelă din Capitală și Provincie.
Domnilor,
Avem onoare a vă informa, că primul transport de haine confectionate pentru bărbați și băeți de Primă-Vară și Vară au sosit deja la
EN GROS & EN DETAIL
„MARELE BAZAR DE ROMANIA“
BUCUREȘTI, STRADA ȘELARI No. 7, SUB HOTEL FIESCHI
din propria noastră fabricațiune din Europa, cea mai distinsă și renumită pentru eleganța croielii, soliditatea confectionii și ne-
merita alegere a nuațelor, ast-fel că, putem zice: in comanda speciale, și cu intreitul preț ce ați putea plăti aiurea, nu ați pu-
tea avea avantajele fabricațiunei noastre destul de modeste și in prețuri.

DE INCHIRIAT
Casele din Strada Clopotaru
No. 13 cu 3 camere sus și 4 jos
și o bucătărie in curte, având și
pianină.
DE INCHIRIAT
Casele cele mari din curte, Ca-
lea Moșilor 138 cu 20 camere,
4 saloane, grajd, șopron, bune
pentru un pension, sau școală
reală, de comerț sau grădina de
copii, sau pentru o berărie, club
atle, având grădina mare până
in Strada Vintului. 106
DE INCHIRIAT
de la Sf. Gheorghe viitor apar-
tamentul de sus din casele si-
tuate in Calea Moșilor, No. 132,
colțul străzii Mântuleasa, com-
pus din 6 odăi, cuhnice și pîn-
niță. Doritorii se vor adresa
chiar in acele case sus. 625
SE CAUTA
Agenți activi, ocupațiune
sigură, fiind pentru desvol-
tarea unui articol trebun-
cios familiilor. Condițiunile
foarte avantajoase. 3012
A se adresa la „Singer“
Piata St. Gheorghe 81.
J. TIEDGE
PICTOR ȘI FOTOGRAF
Bucuresci, 7862
Calea Victoriei 13, lângă Politie.

Unelte de pinnită:
Mașine de pus do-
puri și capsule la sti-
cle de umplut și spă-
lat sticle. Aparat
de filtrat pentru toate lichidele
incercate practic și foarte oftime.
Fabrica de mașine c. r. priv
Viena, Währing, Herreng. 64.
De Arendat
Moșia Comineașca propieta-
tea D-nei Mara Casimir din
districtul Vlașca plasa Călniște
este de dat in arendă de la sf.
Gheorghe 1885.
Amatorul vor bine-voi a se
adresa pentru informațiuni la
d-nu Grigorie Triandafil strada
Fonteni 3 Dimineața de la
9-11 și seara de a 8-10.